

Landskap: Småland

Upptecknat av: H. J. Nilsson

Härad: Östra

Adress: Marianskä Lund

Socken: Karlstorp

Berättat av: Samuel Jönsson

Uppteckningsår: 1943

Född år O. B. H: i Karlstorp

Person Fred Kehrman, Karlstorp.

ACC. N:R. M. 9065:1.

Nikman.
Sågen om Petron Nikman.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På 1650- a 166 a 70 talet, bodde på
Karlstopps Kronogård, en mäktig rik
handlande och godsägare vid namn
Fredrick Nikman, till sin personlighet
var han hjälpsam och gudsfrämd och
sympatisk mot alla och full av husor.

Om honom gick en annan sågen
att han någon gång i sin ungdom
skulle skrivit burt sig till satan, för
att alltid få bistånd av honom
mot det att han skulle få hämta ko-
sorn till levande på någon beständ
tid enligt uppgjort kontrakt.

På denna tid hadde förgätt sades
det att ett fint Ekepage Horn framkö-
rde på gården draget av två svarta
hästar

och stannade utanför trappan, och en
fin kette i hög halt steg en å kom
in till Patron genom lyckta dörrar
och bjöd honom med på en öl. Patron
bad höfligast om ursäkt att
han genom en hel del privata skäl
ej kunde följa med den natten, men
bad om uppskov till en tid längre fram
det beviljades och tiden utsattes och
det fina ekipaget försvar med stort
oväsen kring sig och dörrarna slog slås.
Tiden och ären gingo till den utsatta
natten, då väste Patron sig ingen
utväg att komma ifrån denna gång.
På den tiden fanns det en gammal
kyrkoherde i Karlstorp som hette Daniel
Flavin. Han kom till Karlstorp 1560. Nu
vände patron sig till honom om hjälp.

ACC. N:R. M. 9065:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prästen blev ganska upphörd av detta förhållande om sin närmaste granne men lovade göra vad han kunde då han fick tänka över saken. På en dag kom han så gick Prästen ned i kyrkan och hämtade nattvardskalken och fyllde vin av det som användts vid nattvardsgång och gick sedan ner till Patron och sade: Kommer du den du väntar, å vill att du skall följa med, så tag då kalken å drick skål med honom, drick själv först och bjud sedan honom dricka. Sedan vi gjort det så kom vi hela natten hem, likaså det ställiga skrapet, därmed gick alla upp av sig självt å en steg den fins herre å frågade om han nu var resfärdig, att följa med ty nu beredades inget uppskrif.

ACC. NR. M. 9065:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag är färdig sa Patron! men insom vi reser så ska vi ta oss en reseruss i tog läggaren ä drack, ä näkte den sedan till den fine herren ä so de skål! I det samma syntes det att hela rummet slog i lägen i alla färger och brak och dunder. Dönnar flög upp och ute på gården blev det dunder ä bläst som efter en orkan, hästarna frustade eldqvastar vagnen blev som eld och Skepsaget försvan. och Patron blev räddad. Men blev aldrig sig riktigt rik efter denna rädsle er han blev nästan lam i benen odan rullade så småningom sönder, ä han fick dö 1911. i de svåraste plågor han var född 1831. hans gravvård är rest på hans familjegrav på Karlstorps kyrkogård.

ACC. NR. M. 9065:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den här bagen är ursprungligen berättad av en dräng vid namn Samuel Johansson som tjänade hos Patron Kehrman på 1860 talet till fram på 1870 talet han blev sedermera gift med en syster till min fader alltså en farbro till mig i deras äktenskap hade dom en dotter Kristina, hon lever ännu och är 44. är ganska, men hon ämnar ej mycket om sin fader Samuel Johansson.

Mellan Patron och drängen Samuel Johansson var alltid godt förhållande och förklarade de dom vittnar en liten händelse som Samuel Johansson berättat för min fader, det var så att Patron Kehrman en gång skulle ha ett stort kalas å till detta skulle Samuel slakta en bagge, och dagen blev utsatt här för.

Samuel var glad vid ^{en}supp men
den dagen hadde han ingen slagtsupp
mer han fann sig! Han fick se att
Patron gå nere i Trädgården ä hökte
sin långpipa med sjöskumshuvad och
silvert beslag, i handen hadde han
alltid en spansk hö med silvertknapp
Patron hadde hakskägg märkt ä svart
likaså de långa märka Muntacherna.
Nu gick Samuel till honom och sade:
vet Patron att vi kan inte slakta Baggan
i dag! hur f-n. Han då va fatt: ja vet
Patron kan ä i raketaja ja så på mor-
ningen att han ville ria på e fåka, ä
ä han så då kan köttet ja samak.
ja du Samuel hur f-n sa vi göra nå
då: jo sa Samuel om en hade ett quarter
Brännvin, ä hälla i en timme förät

ACC. N.R. M.9065:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

innan vi tar han så i då ingen
fara för smär sa Sammel, ja då så
då sade ja sa Patron! ja må te Källaren!
Sammel fick brännvinet i gask te vagn-
=boden i började ärdna med slakt-
=bord m m men nu tog Sammel en
riktig sup, om någon stund en till
då dom nu fått Baggen på bordet så
tog Sammel Butäljen i sade Skäl
på de Bagge! i tog det sista som sa
Kvar. då dom nu skulle Taqa av
skinet så kom Patron: så sa han! du
gav la Baggen Brännvinet, ja sa Samel
han sedt det alltihepp, ja då kan ja
tro ta me ^{Frå}ätter som du har så
svårt att ja kan Skinet, nu var
ju Sammel full i då så ju Patron
men det lötsade ^{kan} inte allt var ju väl.
fändes

Det var många sägner om Patron
Nehrmans å hans dräng Samuel Jönsson.
En gång hadde Samuel varit ute å åkt
släde, å hästen hadde skryggat å blitt
rädd för nån ting, och bröt av en
skakel eller som den kallade den fims-
smedstäng, Samuel låt gåra en ny i
dess ställe i all tysthet. Så blev det
att Patron skulle åka ut till en av
sina gårdar i socknen det var troligen
Bölö som han då ågde i många år.
Så den åkt ett stycke så Patron
till Samuel; Men säg me Samuel hur
å då fatt att en skakel är nästan ny
å den andra gammal. "Ja" sa Samuel
den mätka har leggat ute i vinter å
den lissa har leggat i vagnboden, "ja"
då kan jag ta me från tro så Patron å
Så va då bra den gången.

ACC. NR. M. 9065:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan gång det var år 1677 a 78.
så blev vi alldeles utan både mjöl ä bröd
och pengar, far väste ingen råd för
mågot, då dristade han sig ä gick till
Patron Kellman ä bad om hjälp, jag
fick följa med, jag var 10 a 11 år gammal
far bad att få köpa 4 tunna råg på
kredit för jag har inga pengar nu sa
far, ja, har du inga pengar så kan
du inte gå till någon annan så Patron
men du är skyldig mig 12 riksdaler
föret sa han, ja, då vet ja sa far min
men ja sa betala utsammanas då ja kan
sa hem ja, gå du ned till Ryd ä säg
till mjölmaren att du får en kalspar
råg av rågen jag fått från Bölö
far gick ä fick en kalspar råg ä fick
den mader också alldeles tullfri.

Då för en gång kom vi skulle betala
sågen så sa han, jag kan inte betala
hela min skuld denna gång, men jag
en del denna, då sa Patron! vill du
betala den sista kassan såg du fick
så efterskänker jag dig den gamla skul-
den så ä vi kvitt sedan. Sådan
var Patron Mannan till sitt sätt
mot den fattige som han visst hadde
god vilja att klara sig ä sina skul-
der. Han dog ogift och Barnlös
men efterlämnade en stor förmögen-
het.

Så är sågen som denna Patron
Mannan, på Karlstorps Kronogård